

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาของปัญหา

ภาษาไทยเป็นภาษาที่มีวรรณยุกต์ หรือระดับเสียงสูงต่ำที่มีความสำคัญในระดับคำ (lexical pitch) คือ เป็นสิ่งที่ทำให้คำมีความหมายแตกต่างกัน นักภาษาศาสตร์และคนทั่วไปมักจะถามปัญหาอยู่เสมอว่าคนที่พูดภาษาที่มีเสียงวรรณยุกต์ร้องเพลงได้อย่างไร และเมื่อเกิดการเพี้ยนของเสียงวรรณยุกต์ขึ้น เนื่องจากอิทธิพลของทำนองเพลง ผู้ฟังจะรับรู้และเข้าใจความหมายของคำได้อย่างไร ผู้วิจัยมีความสนใจในปัญหานี้เช่นกัน จอร์จ ลิสท์ (List 1961: 16-32) ได้ศึกษาเรื่องทำนองของเสียงพูด (speech melody) และทำนองเพลงไทย (song melody) ในภาษาไทยกลาง เขาพบว่าในเพลงสมัยใหม่ปัจจุบันนี้ ไม่ว่าจะเป็น เพลงที่เลียนแบบเพลงตะวันตก หรือ เพลงที่แต่งเนื้อเพลงขึ้นมาใหม่โดยใช้ทำนองเพลงเก่า จะมีระดับความสัมพันธ์ระหว่างวรรณยุกต์ของคำและทำนองเพลงต่ำมาก ซึ่งแสดงว่าวรรณยุกต์ของคำในเพลงสมัยใหม่เกิดการเพี้ยนไปมาก ผู้วิจัยจึงเลือกศึกษาเสียงวรรณยุกต์ที่เพี้ยนไปในเพลงไทยลูกทุ่ง เพราะการเพี้ยนของเสียงวรรณยุกต์ในเพลงประเภทนี้มีมากกว่าเพลงชนิดอื่น ๆ และเมื่อได้ศึกษามผลงานของอาร์เธอร์ เอส เอบรามสัน (Abramson 1962) ซึ่งได้ศึกษาเกี่ยวกับเสียงวรรณยุกต์ในภาษาไทยไว้โดยใช้การศึกษาทางกลศาสตร์ และการทดสอบทางจิตวิทยา ผู้วิจัยจึงแลเห็นแนวทางที่จะดำเนินการศึกษาเพื่อตอบปัญหาดังกล่าวข้างต้น

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.2.1 เพื่อศึกษาลักษณะการเพี้ยนของเสียงวรรณยุกต์และการรับรู้เสียงวรรณยุกต์ที่เพี้ยนไปในเพลงไทยลูกทุ่ง

1.2.2 เพื่อตอบคำถามที่ว่าเหตุใดผู้ฟังจึงเข้าใจความหมายของคำในเพลงไทยลูกทุ่งได้ในเมื่อเสียงวรรณยุกต์ได้เพี้ยนไปเนื่องจากอิทธิพลของทำนองเพลง

1.3 สมมติฐานการวิจัย

1.3.1 เสียงวรรณยุกต์เพี้ยนไปได้เมื่ออยู่ในเพลง

1.3.2 เสียงวรรณยุกต์สามัญเพี้ยนไปได้หลายลักษณะกว่าวรรณยุกต์เสียงอื่น ๆ

1.3.3 ผู้ฟังรับรู้เสียงวรรณยุกต์ของคำซึ่งเกิดการเพี้ยนไปตามทำนองเพลงได้เนื่องจากมีบริบทช่วย ถ้าไม่มีบริบทช่วยแล้ว จะไม่สามารถรับรู้เสียงวรรณยุกต์ของคำได้ถูกต้อง

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

1.4.1 ศึกษาเฉพาะเสียงวรรณยุกต์ในเพลงที่ร้องโดยใช้ภาษาไทยกลาง (central Thai)

1.4.2 ศึกษาเฉพาะลักษณะการเพี้ยนของเสียงวรรณยุกต์ในเพลงไทยลูกทุ่งที่สุ่มตัวอย่างมาเท่านั้น จะไม่ศึกษาว่าทำนองเพลงควบคุมการเพี้ยนของเสียงวรรณยุกต์อย่างไร และจะไม่ศึกษาถึงความสัมพันธ์ของโน้ตดนตรีกับเสียงวรรณยุกต์ของ:

1.4.3 ในการร้องเพลง จะร้องอย่างเดี่ยวโดยไม่มีดนตรีประกอบ ทั้งนี้เพื่อป้องกันเสียงอื่น ๆ ซึ่งไม่ต้องการวิเคราะห์มารบกวนเวลาทำแผนภาพคลื่นเสียง และเวลาทำการทดสอบการรับรู้เสียงวรรณยุกต์ที่เพี้ยน

1.4.4 คำที่ใช้ในการทดสอบการรับรู้เสียงวรรณยุกต์ที่เพี้ยนทั้งหมด เป็นคำเป็น 25 คำ ซึ่งเลือกมาจากเพลง 25 เพลง ใน 25 คำนี้เป็นวรรณยุกต์สามัญ 5 คำ วรรณยุกต์เอก 5 คำ วรรณยุกต์โท 5 คำ วรรณยุกต์ตรี 5 คำ และวรรณยุกต์จัตวา 5 คำ

1.4.5 ผู้ให้ข้อมูลหรือผู้ร้องเพลงมีเพียงคนเดียว

1.4.6 กลุ่มผู้ทดสอบทางจิตวิทยาเป็นนิสิตหญิงและชายชั้นปีที่ 1 ปีการศึกษา 2524 คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีจำนวนทั้งหมด 80 คน

1.5 วิธีดำเนินการวิจัย

1.5.1 สืบรวจเอกสาร หนังสือ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1.5.2 หาคำไทยจากเนื้อเพลงไทยลูกทุ่งซึ่งเวลาร้องวรรณยุกต์ของคำนั้น ๆ จะเพี้ยนไปเพื่อใช้เป็นตัวทดสอบการรับรู้เสียงวรรณยุกต์ที่เพี้ยน ซึ่งมีทั้งหมด 25 คำ

- 1.5.3 ในการสร้างแบบทดสอบการรับรู้เสียงวรรณยุกต์ที่เพี้ยน ลำดับของคำที่ใช้เป็น
ตัวทดสอบ (test tokens) จะจัดลำดับโดยวิธีจับสลากเพื่อให้วรรณยุกต์เสียงต่าง ๆ อยุ่กระจายกัน
- 1.5.4 บันทึกเสียงเพื่อใช้ในการวิเคราะห์การเพี้ยนของเสียงวรรณยุกต์ในเพลงไทยลูกทุ่ง
- 1.5.4.1 ให้ผู้ร้อง ร้องเพลงที่ตัดมาบางส่วนตามลำดับที่ได้สุ่มตัวอย่างไว้ (ดู 3.1.2)
- 1.5.4.2 ให้ผู้ร้องอ่านเนื้อเพลงที่ตัดมาบางส่วนตามลำดับที่ได้สุ่มตัวอย่างไว้เช่นกัน
(ดู 3.3.1.2)
- 1.5.5 นำคำที่ใช้เป็นตัวทดสอบทั้ง 25 คำมาเข้าเครื่องวิเคราะห์คลื่นเสียง (sound spectrograph) ทั้งส่วนที่อยู่ในการร้องเพลงและส่วนที่อยู่ในการพูดธรรมดาเพื่อทำแผนภาพคลื่นเสียง
- 1.5.6 หาค่าเฉลี่ยของระดับเสียงสูงต่ำ (average pitch) ของวรรณยุกต์ทั้ง 5 เสียง
ของตัวทดสอบทั้ง 25 คำซึ่งอยู่ในการพูดธรรมดาแล้วจึงนำไปทำแผนภูมิเพื่อใช้เป็นหลักในการวิเคราะห์
(ดูแผนภูมิที่ 2)
- 1.5.7 สร้างแผนภูมิเพื่อแสดงรูปร่างของวรรณยุกต์ (tone shape) ของคำที่เป็นตัว
ทดสอบทั้ง 25 คำทั้งเวลาพูดธรรมดาและเวลาร้องเพลง โดยแสดงเปรียบเทียบกับค่าเฉลี่ยของระดับ
เสียงสูงต่ำของวรรณยุกต์ทั้ง 5 เสียงของตัวทดสอบทั้ง 25 คำซึ่งอยู่ในการพูดธรรมดา (ดูแผนภูมิที่ 4-28)
- 1.5.8 บันทึกเสียงซ้ำจากแถบบันทึกเสียงที่บันทึกไว้ครั้งแรก (master tape) เพื่อ
นำไปตัดต่อสำหรับสร้างแถบบันทึกเสียงเพื่อใช้ในการทดสอบการรับรู้เสียงวรรณยุกต์ที่เพี้ยน
- 1.5.9 สร้างแบบทดสอบการรับรู้เสียงวรรณยุกต์ที่เพี้ยน
- 1.5.10 นำแถบบันทึกเสียงที่สร้างไว้สำหรับใช้ในการทดสอบการรับรู้เสียงวรรณยุกต์ที่เพี้ยน
ไปทำการทดสอบกับกลุ่มผู้ทดสอบทางจิตวิทยา ซึ่งมีทั้งหมด 3 ตอน (ดู 3.3.4)
- 1.5.11 นำข้อมูลที่ได้จากการรับรู้เสียงวรรณยุกต์ที่เพี้ยนของกลุ่มผู้ทดสอบทางจิตวิทยา
มาทำการวิเคราะห์แต่ละรายการ (item analysis) ทั้ง 3 ตอน (ดูตารางที่ 12-16)
- 1.5.12 หาสหสัมพันธ์ (correlation) ระหว่างการเพี้ยนของเสียงวรรณยุกต์และ
การรับรู้เสียงวรรณยุกต์ที่เพี้ยน (แผนภูมิที่ 29-53)
- 1.5.13 สรุปผลการวิจัย ให้ข้อสังเกต และข้อเสนอแนะ

1.6 ความสำคัญหรือประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัยนี้

1.6.1 ทำให้ทราบถึงลักษณะการเปลี่ยนแปลงของเสียงวรรณยุกต์และการรับรู้เสียงวรรณยุกต์ที่เขียนไปในเพลงไทยลูกทุ่ง

1.6.2 เพื่อแสดงให้เห็นว่าสามารถใช้ความรู้ทางสัทศาสตร์วิเคราะห์ลักษณะบางประการของเพลงได้

1.7 ข้อตกลงเบื้องต้น

1.7.1 เพลงลูกทุ่งในการวิจัยนี้หมายรวมถึงเพลงลูกกรุงบางเพลงที่ใช้ลีลาการร้องแบบลูกทุ่งด้วย และเพลงทุกเพลงที่ใช้ในการวิจัยนี้ ผู้ร้องเพลงร้องโดยใช้ลีลาแบบลูกทุ่งทั้งสิ้น

1.7.2 การเขียนของเสียงวรรณยุกต์ของคำในเพลงไทยลูกทุ่งหมายถึงการเขียนของเสียงวรรณยุกต์จากการพูดธรรมดา

1.7.3 ตั้งแต่บทที่ 5 เป็นต้นไป เมื่อกล่าวถึงวรรณยุกต์ ผู้วิจัยหมายถึงเสียงวรรณยุกต์หรือระดับเสียงสูงต่ำของคำในการร้องเพลงเท่านั้น ส่วนวรรณยุกต์ที่อยู่ในการพูดธรรมดาซึ่งกล่าวถึงในบทที่ 4 นั้น นำมาใช้เป็นตัวเปรียบเทียบแต่มิได้นำมาวิเคราะห์ด้วย